2 [illegible]ciKânun 1941
SALI
4 üncü yıl No. [illegible]

Yeni Sabah
GÜNLÜK SİYASÎ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye, No. 17 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her yerde 5 kuruş

SİYASİYAT

Yazan: Hüseyin Cahid Yalçın

Mihver bitaraf devletleri zorlıyacak mı?

İsveçi harbe karışmağa davet eden Mihver Devletlerinin Bulgaristanı rahat bırakmıyacakları tabiîdir. Avrupada bitaraf kalmış bir kaç devlet daha vardır. Demek, onların da sırası gelecektir, ve kimbilir, belki de gelmiştir!

Evvelki gün, Ankara radyosu Anadolu Ajansı tarafından tebliğ edilen bir telgrafı neşretti. Dün okuduğum gazetelerde bu havadis gözüme ilişmedi. Münderecat çokluğu arasında ihmal edilmiş olacağını düşündüm. Halbuki bu telgrafın bu gün bütün haberleri gölgede bırakacak kadar mühim ve hayatî telâkki edilmesi lâzımgelirdi. Ankara radyosunun bize bildirdiği şey **İl Giornale d'İtalia**,nın makalesinden bir hülâsa idi. Duçe'nin fikirlerine tercüman olan bu gazete İsveç hükûmetine târiz ediyor ve ona bir ihtarda bulunuyordu. İtalyan gazetesinin fikrince İsveç hükûmeti Finlândiyaya bir kaç gönüllü göndermekle şu sırada uhdesine düşen vazifeyi ifa etmiş sayılamazdı. Medeniyet ve beşeriyeti kurtarmak için yapılmakta olan mücadeleye daha ciddî surette iştirâk etmek icabederdi. Bugünkü kavgada hodgâm bir arzuya kapılarak bir kenarda durmak ve bitaraf kalmayı düşünmek caiz görülemezdi.

Ankara radyosu bu havadisi ayni kelimelerle tebliğ etmedi. Fakat neşriyatın ruhu ve mânası bundan ibaretti. **İl Giornale d'İtalia**'nın makalesine ehemmiyet vermemeğe imkân yoktur. Mihver Devletlerinde gazetelerinde gazetelerin tâbi oldukları rejim icabı onlar ancak resmî makamlardan verilen talimat dairesinde fikir beyan edebilirler. Bunu bilmekle beraber, Mihver politikasının bu makalede müdafaa edilen prensip dairesinde bir istikamet alması o kadar mühim ve esaslı bir mânayı haiz idi ki âdeta kulaklarıma inanmak istemiyordum.

Halbuki Alman ve İtalyan radyolarının neşriyatı ile birlikte mesele düşünülünce Avrupanın harbe karışmamış bulunan ve karışmak da istemeyen devletlerinin Mihver tarafından şidedtli bir tazyike maruz kalmak üzere bulundukları ve bu tazyikin gizlenmek istenmeyen başlangıçlarının daha şimdiden matbuatta kendisini göstermiş olduğu neticesine varmak zaruret kesbediyor.

Filhakika, Alman radyosu 28 Teşrinisani günkü Almanca neşriyatında komünizm aleyhindeki misakın ahiren Berlinde uzatılması ve genişletilmesi keyfiyetinden bahsederken şöyle söylemiştir:

"Bu mülâkat ve merasim ile Avrupa işbirliği fi'len başlamıştır. Önümüzdeki on yıl içinde Avrupa bambaşka bir manzara arzedecektir. Avrupa hürriyet sulh ve saadete kavuşturulacaktır. **Avrupanın bu azmü kararı karşısında bitaraflık olamaz.,,**

İtalyan radyosu da 29 Teşrinisani tarihli İtalyanca neşriyatında, Berlinden aldığı haberlere atfen şunları söyledi:

"İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano Berlinden hareketinden evvel, Alman Başvekâlet dairesinde Führer tarafından kabul edilmiştir. Uzun süren mülâkatta İtalyan büyük elçisi Alfieri de hazır bulunmuştur. Bu mülâkat neticesinden anlaşıldığına göre **yeni Avrupanın kumandasını Almanya ile İtalya deruhte edeceklerdir.,,**

Dün sabah dinlediğimiz Ankara radyosu Paristen alınan bir telgraftan bahsetti. Fransadaki Alman büyük elçisi Abetz bir mecmuaya yazdığı bir makalede Fransanın dinamik bir vaziyet almasını ve tekrar canlanmak için Mihver ile işbirliği yapmasını tavsiye ediyormuş. Abetz'in bu tavsiyeyi yapmak için sadece makale yazmakla iktifa etmiyerek makalelerini Amiral Darlan'ın ve Mareşal Pétain'in kulaklarına okuduğunda şüphe edilemez.

Okuyucularımın bilhassa dikkatlerini rica ederim. Yukarıda bahsettiğim havadislerin hiç biri İngiliz kaynaklarından, Mihvere dost olmıyan memleketlerden çıkmış değildir. Bunlar halis Mihver malıdır ve Mihver Devletlerinin görüşlerini bildirir birer vesikadır. Bu münasebetle Bulgar Başvekilinin son zamanlardaki beyanatını da hatırlamak faydasız olmaz. Bulgar Başvekili Bulgaristanın da mücadeleye seyirci kalamıyacağını ve mücadeleye iştirâk etmesi lâzım geleceğini müdafaa ediyordu. Bulgarların harpten ne kadar çekindikleri malûmdur. Sırf bu yüzden hudutlarını ecnebî ordulara açtılar. Umduklarına da kondular. Artık bundan sonra mücadeleye iştirâk arzusunu izhar etmeleri hiç de tabiî ve ihtiyarî olamaz. Bulgaristan harbe atılmaktan bahsederse bu mutlak gizli gizli onun üzerinde yapılan tazyikin açığa vurulmuş alâmetleri olmak icabeder. İsveçi harbe karışmağa davet eden Mihver Devletlerinin Bulgaristanı rahat bırakmıyacakları tabiîdir. Fakat Avrupada bitaraf kalmış bir kaç devlet daha vardır. Demek, onların da sırası gelecektir, ve kimbilir, belki de gelmiştir!

Şimdiye kadar Mihver Devletleri İngilizlerin sulh seven bir takım kavimleri harbe sürüklediklerini ve zorladıklarını iddiadan hoşlanıyorlardı. Halbuki işte görülüyor ki sulha bağlı olduklarını fi'liyat ile isbat etmiş kavimlere rahat yaşamak imkânı bırakmıyanlar asıl kendileridir.

Daha dün bütün Avrupa milletleri için hürriyet, sulh ve saadet vadettiklerini unutarak bütün Avrupanın kumandasını ele aldıkları yolundaki mahut davalarını tazeliyorlar ve bu kumandanın ilk tatbikatı olarak bitaraf devletleri zorla kan ve ateş kasırgalarına sürüklemeğe kalkıyorlar.

Hüseyin Cahid YALÇIN

UZAK ŞARKTA

Amerikaya göre

Japonlarla ciddî bir ihtilâfa sürüklenmemenin imkânı yok!

Maamafih, Japonyanın Amerika ile son dakikaya dadar müzakereye devam edeceği haber veriliyor

Vaşington, 1 (a.a.) — Tojonun mesajı hakikaten Japon cevabının ruhunu temsil ediyorsa Büyük Okyanusta şimdiye kadar görülmemiş derecede büyük silâhlı bir ihtilâf çıkması için Tokyoda bir kıvılcımın parlaması kâfi gelecektir. Amerika hiç bir veçhile Japonya ile çarpışmak istememektedir. Bununla beraber Amerikan efkârı Vaşington hükûmetinin Tokyoya karşı kat'î bir tarzı hareket ittihaz etmesini istemektedir. Bu itibarla Japonya ihtilâfı harbe kadar götürecek olursa Amerikan efkârı değişiklik gösterememek kararındadır.

Vaşington mahfillerinde hâkim olan kanaat, Amerika ile Japonya arasında bir ihtilâfın artık tevakkisi imkânsız göründüğü yolundadır.

Son dakikaya kadar

Tokyo, 1 (a.a.) — Japon hükûmet merkezinin iyi haber alan mahfillerinde tahmin edildiğine göre, bu sabah toplanan nazırlar fevkalâde meclisinin verdiği karar, Japonyanın, Birleşik Amerika ile müzakerelere son dakikaya kadar devam edeceği yolundadır.

Müzakere başladı

Vaşington, 1 (a.a.) — Japon murahhasları, M.Hull ile müzakereye tekrar başlamışlarsır.

TEHLİKE BÜYÜYOR

Singapur, Malezya ve Felemenk Hindistanında harp hali ilân edildi

Avustralya kabinesi vaziyetin vahametini tetkik ediyor

Singapur, 1 (a.a.)— Singapurda istisnaî ahval vaziyeti ilân edilmiştir. Malezyada bütün ihtiyat gönüllüler silâh altına alınmışlardır.

Felemenk Hindistanında

Londra, 1 (a.a.) — Batavia radyosu, başkumandanın bir emrini zikrederek Felemenk şarkî Hindistanı umumî valisinin askerler ve tayyareciler için umumî seferberlik kararı verdiğini ve bunların cephedeki yerlerini işgal etmek üzere hazır bulunmalarını emrettiğini bildirmiştir.

Avusturalyada

Canberra, 1 (a.a.) — Avustralya harp kabinesi bugünkü pazartesi günü ansızın hususî surette toplanmağa davet edilmiştir.

Resmî mahfillerde zannedildiğine göre Avusturalya harp kabinesi Uzakşark vaziyetinin istisnaî vahamette bir mahiyet aldığı kanaatindedir.

Singapurda

Singapur, 1 (a.a.) — Singapurda bugün harp hali ilân edilmiştir. Bütün gönüllüler ve ihtiyatlar silâh altına çağrılmış, Hong Kongda bulunan kuvvetler hazır ol emri almışlardır.

Şanghaydaki Amerikalılar

Şanghay, 1 (a.a.) — Birleşik Amerikanın Şanghay başkonsolosu, Pasifikteki vaziyet dolayısiyle bir an evvel tahliye yapılabilmesi için tedbir almaları hususunda Birleşik Amerika vatandaşlarına bundan evvelki tavsiyelerini bilhassa kadınlar ve çocuklar için pazartesi günü tekrar etmiştir.

Hâkimler arasında yeni tayinler

Liste üçüncü sahifemizdedir

HARP VAZİYETİ

DÜNYANIN ÜÇ PARÇASINI BAĞLIYAN DÜĞÜM

AKDENİZ

Bu deniz, bu harbin en çapraşık bir davasıdır. Bundan böyle onun etrafında kanlı ve çok ciddî büyük savaşlara intizar olunmalıdır

YAZAN: Emekli General *KEMAL KOÇER*

Akdeniz, eski dünyanın her üç parçasını birbirine bağlar ve birbirinden ayırır. Akdenizin iki kapısı, Cebelüttarık ve Süveyş, burasını bir göl durumuna getirebilir, açılır, kapanır, Okyanuslara götüren yolları kontrol ederler.

Akdeniz, Avrupanın harice müftekir bütün sakinleri için bir hayat kaynağı, can damarıdır. O sebeple, Avrupanın en ufak memleketi de bu denizle her fırsatta ilgilenmiş, bir üs, bir mahreç bir liman edinmek gayesi gütmüştür. Eski Avusturya - Macaristan, Tiryesteyi azımsıyordu. Yugoslavya bir transit noktası aramakta idi. Bulgaristan, şimdi Egeye çıkışından dolayı büyük bir inşirah duymaktadır. İtalyaya gelince, bu vaktiyle binbir bâdireye sahne teşkil eden gölü benimsemiştir: Afika yakalarına sıçramış, Asya kıyılarına yakın üsler kazanmış, Süveyşte tam bir serbesti dilemiş, nihayet hattâ kuvvetlilere karşı da, bu-

(Sonu sayfa 2 sütun 5 de)

ALMANLAR BİLDİRİYOR

Tayyarelerimiz

Şarkî Kafkasyada uçtular

Rostof ölgesinde Ruslar çok kanlı ve ağır kayıplar veriyor

Leningrad'da çıkış teşebbüsleri akim kaldı

Berlin, 1 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Rostof bölgesinde düşman dün de insan ve malzemece fedakârlıklara hiç bakmıyarak karşı hücumlarına devam etmiştir. Düşmana, yeniden ciddî ve kanlı kayıplar verdirilmiştir.

(Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

RUSLAR BİLDİRİYOR

Rostoftan sonra

Taganrog da istirdat edildi

Mariupol'a doğru ric'at eden Almanlar şiddetle takip olunuyor

Cephelerde ilerlemeler kaydedilmektedir

Moskova, 1 (a.a.) — Gece neşredilen Sovyet tebliği:

30 Sonteşrinde kıt'alarımız bütün cephelerde düşmanla çarpışmışlardır. 29 Sonteşrinde 20 Alman tayyaresi tahrip edilmiştir. Biz 8 tayyare kaybettik.

Taganrog da istirdad edildi

Londra, 1 (a.a.) — Stokholm-

(Sonu sayfa 3 sütun 5 de)

Millî Korunma Kanunu tadilâtı mecliste

ihtikâr cezaları daha ağırlaştırıldı

Buna ait lâyiha yakında Meclis Umumî Hey'etine sevkedilerek müstaceliyet kararile müzakeresine başlanacak

Ankara, 1 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi grup encümenince hükûmete iade edilmiş olan Millî Korunma kanunu, istenilen değişiklikler yapılarak Meclise gönderilmiştir.

Bu münasebetle grup encümeni bugün saat üçten sonra Recep Pekerin riyasetinde toplanarak faaliyete geçmiştir. Öğrendiğimize göre, evvelce esaslarını bildirdiğimiz Millî Korunma Kanununun, ihtikâr yapanlara verilecek cezalar kısmı daha ağırlaştırılmıştır. Grup encümeni çarşamba sabahı tekrar toplanarak lâyiha üzerindeki müzakerelerini bitirecektir.

Salâhiyetli kimselerin bildirdiğine nazaran lâyiha yakında Meclis umumî heyetine sevkedilecektir ve müstaceliyet kararile müzakeresine başlanacaktır. Meclis mahafilinde bu lâyihaya son derecede ehemmiyet verilmektedir.

Lâyihanın umumî heyetçe müzakereleri sıralraında şiddetli münakaşalar cereyan edeceği şimdiden anlaşılmaktadır. Bazı mebuslar, ihtikâr yapanların ölüm cezasına bile çpılmasına taraftardırlar.

Hükûmet, bundan başka hayat pahalılığına karşı bir takım iktısadî ve malî tedbirler almak için de tetkikata başlamıştır.

Bu araştırmaların muayyen gelirli vatandaşların menfaatlerini ve ihtiyaçlarını korumak cihetine gittiği anlaşılmaktadır. (B.B.)

AFRİKADA

İngilizlere göre

Sidi - Razak'da muharebe şiddetlendi

Mihver kuvvetleri Şimale doğru kaçıyorlar

Kahire, 1 (a.a.) — Orta şark İngiliz umumî karargâhının pazartesi tebliği:

Bingazi muharebesi, şimdi sarih surette başlıca üç cepheye ayrılmıştır:

1 — Tobruktan cenup doğusundaki esas cephe ki kuvvetlerimiz burada şarktan ilerliyerek kaleden bir çıkış hareketi yapmağa muvaffak olan İngiliz kuvvetlerile irtibat tesis etmişlerdir.

2 — Halfayadan Sidi - Ömerin şimalindeki mevzilere kadar uzanan hudud bölgesi,

3 — Jalonun cenup batısındaki bölge.

Esas cephede Edudda, Sidi Rezeg ve Birelhamidde dün bütün gün sıkı muharebeler olmuştur. Öğleden evvel garbden gelen düşman tanklarının yaptıkları bir hücum, Sidi Rezeg'in tam cenubunda zırhlı kuvvetlerimiz tarafından püskürtülmüştür. Daha sonra zırhlı kuvvetlerimiz bu teşkili firara mecbur etmişler ve düşman tankları seyyar İngiliz kollarının takibi karşısında şimale doğru kaçmışlardır.

Öğleden sonra Alman piyadesi, tankların yardımiyle Sidi - Rezeg etrafındaki mevzilerimize tekrar hücum etmiş, bu noktada müdafaa hatlarımıza bir hulûl yapmağa muvaffak olmuştur. Bu bölgede şiddetli bir muharebe devam etmektedir.

Hava kuvvetlerimiz, ve düşmanın Eladem ile Eldudda arasındaki bölgede bulunan tahşıt topluluklarına karşı yaptıkları şiddetli ve anudane hücumlarla kara kuvvetlerimize yakından yardımlarda bulunmuşlardır.

Bir İtalyan taarruzu imha edildi

Londra, 1 (a.a.) — Çölde 8 inci İngiliz ordusu nezdinde bulunan Röyter ajansının muhabiri bildiriyor:

(Sonu sayfa 3 sütun 6 da)

Mihvercilere göre

Cebel mıntakasında düşman dağıtıldı

Sollum'daki topçu düellosu çok hızlanıyor

Roma, 1 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 547 numaralı tebliği:

Dün Marmarika'da gece mevziî muharebeler olmuştur.

Düşman Trento tümenine zırhlı makinelerle cepheden yapmak istediği bir hücum teşebbüsü sür'atle püskürtülmüştür.

Merkez bölgesinde ileri kuvvetler arasında çarpışmalar olmuştur. Birçok düşman hücum arabası tahrip edilmiştir.

Sollum cephesinde iki taraf arasında topçu ateşine devam edilmiştir.

Cebel cenubunda düşmanın motörlü kuvvetlerine hücum edilmiş ve bu kuvvetler dağıtılmıştır.

Marsa Matruh bölgesindeki demiryolu hedeflerine ve iaşe merkezlerine keza düşmanın makineli teşkillerine İtalyan - Alman hava müfrezeleri tarafından müteaddit bomba ve mitralyöz hücumları yapılmıştır. 5 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bunlardan üçü bir hava akını esnasında Bingazideki İtalyan - Alman tayyare karşı kovma topçusu tarafından, 2 si Alman avcıları tarafından düşürülmüştür.

Bir Alman gazetesine göre

Berlin, 1 (a.a.) — Libya harekâtından bahseden bir gazete İngilizlerin belli başlı bir muvaffakıyet elde etmeden bir çok insan ve malzeme kaybettiklerine işaret etmektedir. İngilizler buna mukabil İtalyan - Alman mukabil taarruzlarına katlanmak mecburiyetindedirler.

GÜREŞ Musahabeleri

M. Sami Karayel'in bu güzel yazısını üçüncü sahifemizde okuyunuz

Fransa ne yapmak istiyor?

Ikinci mülâkat

Goeringle Petain ve Darlan görüştüler

Paris, 1 (a.a.) — Fransa ile Almanyayı alâkadar eden meseleler hakkında Mareşal Peten ile Alman Mareşali Goering arasında ilkkânunun birinci günü St. Florentin - Vergigny de bir görüşme yapılmıştır.

Vichy, 1 (a.a.) — Ofi:

Teyid edilmeyen bazı haberlere göre, mareşal Pétainin iştirâkile yapılacak olan Fransız - Alman görüşmeleri Orleans bölgesinde vuku bulacaktır.

Pétain ile Darlan'a sınır hattında, elçi Fernand de Brinonun mülâki olması mukarrerdi, oradan mütarekeden beri Pétainin iştirâk edeceği ikinci mülâkatın vuku bulacağı muayyen mevkie gidilecektir.

Üniversite kadrosunda değişiklikler yapılacak

Sekiz yıldanberi terfi edemiyen profesörlere birer derece terfi imkânı veren bir lâyiha hazırlandı

Ankara, 1 (Telefonla) — Maarif Vekilliği, İstanbul Üniversite kadrosunda değişiklik yapmıya karar vererek hazırladığı bir lâyihayı Meclise sevketmiştir.

Bu lâyihaya göre, Üniversite tedris kadrosunun darlığı dolayısiyle sekiz yıldanberi terfi edemeyen profesörler vardır. Bunlara bir derece terfi imkânı vermek üzere 125 liralık 7 ordinaryüs profesörlüğü 6 ya, 90 liralık 16 profesörlük 11 e indirilmiş, buna mukabil 100 liralık 5 profesörlük 10 a çıkarılmıştır.

Lâyiha bütçe ve maarif encümenlerine havale edildiğinden bugünlerde meclis umumî heyetine sevkedilecektir. (B.B.)

HAZRETİ MUSA VE BENİ İSRAİL

Yazan: Muharrem Zeki KORGUNAL No. 16

Hâman, gülmemek için dişlerini sıkıyordu. Nihayet kendisini zaptedemiyerek yüksek bir kahkaha salıverdi:

— Sen delirdin mi Velit? Öküzümüz yok, sapanımız yok. Burayı nasıl ekebiliriz. Eksek bile, yetiştireceğimiz buğday bize kaç kuruşluk menfaat temin eder. Daha çok para getirici bir iş yapalım.

Velit bin Mus'ap, kaşlarını çatarak. Hâman'ı tersledi:

— Buraya buğday değil, kavun ekeceğiz! Mısırda kavun olmadığını hiç işitmedin mı? Yetiştireceğimiz kavunları pahalı pahalı satar, hayli para toplarız; üstelik, bu mülke de ebediyen sahip oluruz.

Hâman, aklını başına topladı:

— Aferin Velit! ben bunu hiç düşünmemiştim. Yalnız mühim bir mesele var!

— Neymiş o mühim mesele?

— Kavun çekirdeği bulmak meselesi...

— Ben, Mısırda kavunculuk yapmayı tâ Serhas'ta iken düşünmüş: kâfi miktarda kavun çekirdeği almıştım. Bunu daha yeni öğreniyorsun, değil mi?

Hâman, hayretinden küçük dilini yutayazdı. Zekâsına hayran olduğu arkadaşının önünde hürmetle eğilmekten kendisini alamadı:

— Bundan sonra senin hiç bir fikrine itiraz etmiyeceğim yâ Velit! çünkü sen, herşeyi evvelden düşünen, ona göre hazırlık yapan çok terbiyeli bir insansın. Emir altına girmeyi kat'iyen istememekte yerden göğe kadar hakkın varmış. Bunu ancak şimdi anlıyabildim.

Velit bin Mus'ap, kendisini pöh pöhliyen bu sözlerden sonsuz bir gurur duyarak sırıttı:

—Merak etme! benim yanımda dura dura sen de akıllı, terbiyeli, dirayetli olursun.Fakat şunu peşinen haber vereyim ki benden hiç bir zaman üstün olamazsın.

İki arkadaş, boş arazinin yakınında temiz bir yere develerini yıktılar. İki çadır kurdular. Çadırların birisine eşyalarını doldurdular; birisini de kendi ikametlerine tahsis ettiler. Ertesi günden itibaren işe başladılar. Günlerce çalışarak o boş araziyi yüksek bir duvar içine aldılar. Sonra kazmalara, küreklere sarıldılar. Yine günlerce çalışarak kavun çekirdeklerini ektiler. Kendilerine malettikleri sahipsiz arazinin bir köşesine bir de kulübe kurmayı ihmal etmediler.

★

Aradan haftalar, aylar geçmiş;ektikleri kavunlar büyüyüp kemale ermişti. Artık onları yük yük şehire götürüp satabilirlerdi. Velit bin Mus'ap, bir gün Hâman'a emretti:

— Şehre bir deve yükü kavun götür! mümkün mertebe pahalı satmağa çalış!

Hâman, emre itaatetti. Develerden birisine turfanda kavun yükledi. Satmak için şehre gitmek üzere yo'a çıktı. Fakat şehir kapısından içeri gireceği sırada kapı bekçisi ile karşılaştı. Bekçi, iri yarı ve lâftan anlamaz bir adamdı. Hâman'ı önliyerek:

— Baç vermeden içeri giremezsin!

Dedi. Hâman ,afallıyarak sordu:

— Benden ne hakla baç istiyorsun?

— Ben bu kapının bekçisiyim. İçeri girecek her maldan baç alırım.

— Fakat buna hakkın yoktur!

— Bu kapıda babamın hayrına mı bekçilik yapıyorum?

— Firavun sana bekçi ücreti vermiyor mu?

— Veriyor veya vermiyor; bu seni alâkadar etmez. Sen, benim hakkımı vermeğe mecbursun.

— Ya vermezsem?...

— İçeri giremezsin.

— Zorla girmek istersem?..

— Buna cesaret edemezsin. Cesaret ettiğin takdirde başına belâyı satın almış olursun?

— Peki, ne kadar baç vermekliğim lâzımdır?

— İçeri sokacağın malın onda birini...

— İmkânı yok veremem. Çünkü benim malım turfanda kavundur; gayet kıymetlinesnedir. Sana onda birini verirsem müthiş zarar ederim.

— Senin zararın beni alâkadar etmez!

— Uzun sözün kısası: Sana ellide birini vereyim.

— Ellide birini mi? Sen delirdin mi be adam?

— Delirsem, malımın hepsini bırakır giderim.

— Bana hepsi değil, ancak onda biri lâzım...

— İşte bu enayiliği yapamam.

— Enayilik mi dedin?

— Evet!

— Ohalde onda ikisini vereceksin!

— Ellide birinden fazla veremem!

— Madem ki inat ediyorsun, onda üçünü vereceksin!

Hâman, fena halde kızmıştı. Kapıcıya ağır sözler söylemeğe, hattâ küfür etmeğe başladı. Kapıcı, bu ağır sözleri hazmedemedi. Hâmanın üzerine atıldı. İki İnatçı, müthiş bir kavğaya tutuştular. Meğer kapıcının arkadaşları varmış. Onlar da yetişip Hâmanın tepesine çullandılar. Zavallıyı adam akıllı pataklad;lar; devesini ve kavunlarını elinden alarak geri çevirdiler.

Hâman; kafası yarılmış, suratı şişmiş, vücudu hurdahaş olmuş bir halde Velit bin Musab'ın yanına döndü. Ona, başına gelenleri anlattı.

Velit bin Mus'ap, arkadaşının sopa yemesinden ziyade devenin ve kavunların alınmasına içerledi:

— Bu bir zulümdür! diye bağırdı! mallarımızı ne hakla alıvorlar?

Hâman, pek haklı olarak isyanetti:

— Fakat sen, mallarının gittiğine esef ediyorsun!

— Başka neye esef edeyim?

— Beni, eşek sudan gelinceye kadar dövdüler!

— Öldürmediklerine şükret!

(Arkası var)

O, suçlu değilmiş!

Gece yarısı evine gidiyormuş. Karanlık sokakta karşısına bir kadın çıkmış, "haydi, bu akşam beraber gidelim„ diye boynuna sarılmış mış!

Şişhane karakolu civarında oturmakta olan fabrika işçilerinden Zehra, bir gece saat 11 de gece çalışması bittikten sonra evine gitmek üzere yola çıkmıştır.

Zehra, Gazi köprüsünü geçmiş, evine giden yola saparken karanlıkta birile karşılaşmıştır.

Sağa sola yalpa vuran meçhul adam, kendini bilmiyecek derecede sarhoş olmakla beraber, kece yarısı sokakta rastladığının kadın olduğunu tanıyacak kadar da gözü açık cür'etkâr, bir sıçrayışla kadının koluna girmiş, zavallıyı sürüklemeğe başlamıştır. İşçi kadın işinden çıktığını, namuslu olduğunu, kendisinin yanlış kapı çaldığını söylemek istemişse de sarhoş:

«— Bırak o numaraları... Biz yutmayız bunları... Bu gece, sen benim, ben de seninim, haydi bakalım...» diye ısrar etmiştir.

Kadın, bu vaziyet karşısında, kolundaki davetsiz herifi birdenbire itmiş, kaçmaya başlamıştır. Fakat biraz sonra azgın sarhoş elinde bıçakla kadını çıkmaz bir sokakta yakalamışsa da koşuşma ve feryatlara yetişen bekçiler cür'etkârı tutmuşlardır.

Beyoğlu sulh mahkemesine sevkedilen suçlu, hâkime rezaletini şu suretle anlatmıştır:

«— Akşamdan üç, beş kadeh içtim. Eve gidiyordum. Bu kadın karşıma çıktı. «Haydi bu gece beraber bize gidelim» dedi. Başımı belâya sokmak istemedim. «İşine git, kendine başka birini ara» dedim. Koluma yapıştı, boynuma sarıldı: «Olmaz, ben namuslu adamım» dedim. Bana: «Avanak, sersem... Sen de erkek misin?» dedi. İşte ondan sonra ne olduğunu bilmiyorum.»

İşçi kadın bu sözlerin uydurma olduğunu, adamın akşamki rezaletten sonra ayılarak işi tevil etmek istediğini söyledi.

Şahit olarak dinlenen bekçiler, sarhoşun elinde bıçakla yakalandığını, hâdisenin evveliyatını bilmediklerini anlattılar.

Kadın evli olduğu için, mahkeme, suçlunun müdafaanamesini varid görmiyerek kendisinin tevkifine karar verdi.

ŞEHİR HABERLERİ

Ticaret Vekâletinin yeni bir emri

Lokantalarada Un verilmiyecek

Tahdide ait karar senede 208 bin çuval un tasarrufunu temin edecek

Ticaret Vekâleti Vilâyete gönderdiği yeni bir emirle lokantalara da un verilmemesini bildirmiştir. Emre göre lokantalara ancak çorba ve saire için gayet mahdut miktarda un verilecektir.

Diğer taraftan undan mamûl lüks gıda maddelerinin imâl ve satışlarını yasak eden Koordinasyon Heyeti kararı üzerine, bu nevi gıda maddeleri imâl edenler tarafından Vilâyete verilen beyannamelerin tasnifine başlanmıştır. Beyannameler tasniften sonra Toprak Mahsulleri Ofisine verilecektir.

Öğrendiğimize göre pasta ve börekçilere, un tevziatının yasak edilmesinden senede 208 bin çuval un tasarruf edilecektir.

Tramvay Müdürü Ankaraya gitti

İstanbul Tramvay, Elektrik ve Tünel İşleri Umum Müdürü B. Hulki Eren dün akşam Ankaraya gitmiştir. B. Hulki Eren Ankarada idareye ait muhtelif meseleler hakkında alâkadar vekâletlere izahat verecektir.

Diğer taraftan Basradan getirilmekte olan tünel kayışı bir hafta kadar evvel cenup hudutlarımızdan memleketimize girmiştir. Bir kaç güne kadar şehrimize gelecektir.

Valinin dünkü tetkikleri

Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar dün yanında Belediye Sıhhat Müdürü olduğu halde Haseki hastahanesine gitmiş ve hastahanede tetkikler yaptıktan sonra şehircilik mütehassısı Prostla birlikte Eminönü gezgisine giderek buraya rekzolunacak İnönü hevkeli hakkında şehircilik mütehassısından izahat almıştır.

★ Evvelki akşam saat 24 de Küçükpazarda Kadıoğlu sokağında 29 numaralı dükkândaki mangaldan ateş sıçrıyarak yangın baş göstermiş ise de gelen itfaiye tarafından etrafa sirayet etmeden söndürülmüştür.

Kömür buhranı önlenebilecek mi?

Mangal kömürü 10 kuruştan satılıyor

Yakında Şile havalisinden şehrimize bir milyon kilo kömür sevk olunacak

Şehirde bir kaç gündenberi görülen mangal kömürü buhranı hususunda Belediye ve Vilâyetin tahkikat yaptığını ve tedbirler aldığını yazmıştık.

Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar, İstanbula kömür sevkeden Şile ve havalisinde kömür vaziyetini tetkik etmek üzere Üsküdar ve Kadıköy kaymakamlarını bu mıntakalara göndermişti. İki kaymakam dün sabah şehrimize dönmüş ve derhal Vali ve Belediye Reisi tarafından kabul edilerek kömür vaziyeti hakkında yaptıkları tetkiklerin neticesini Valiye bildirmişlerdir.

Öğrendiğimize göre Şile ve civarında bir müddettenberi devam eden hayvan hastalığı önlenmiş olduğundan bu mıntakada bulunan odun stoklarının derhal şehrimize sevkine başlanacaktır. Bu itibarla bir ay zarfında İstanbula bir milyon kilodan fazla kömür getirilebilecektir.

Diğer taraftan ellerinde kömür bulunan bazı tüccar ve perakendeciler kömür fiyatlarını derhal yükseltmişlerdir. Dün bazı mıntakalar halkı kömürü 10 kuruşa almak mecburiyetinde kalmıştır. Yapılan şikâyetler üzerine muhtekir kömürcülerin takibine başlanmıştır.

Taksim-Eminönü Otobüs servisi

Önümüzdeki hafta zarfında faaliyete geçirilecek

Taksimle - Eminönü arasında, münakalât müşkülâtını kısmen önlemek maksadiyle yeni bir otobüs hattı tesis olunacağını yazmıştık. Bugün Belediye Reis Muavini B. Lûtfi Aksoyun riyaseti altında bir toplantı yapılarak hatta tahsis olunacak otobüs miktarı ile otobüslerin fiyat ve hareket tarifeleri kat'î olarak tesbit olunacaktır.

Diğer taraftan İstanbul Belediyesi Koordinasyon Heyetine müracaat ederek bu hatta tahsis olunacak otobüsler için benzin verilmesini istemişti. Bu husustaki Koordinasyon Heyeti kararı dün Vilâyete tebliğ olunmuştur. Bu itibarla otobüs seferlerine bu hafta başlanabilecektir.

Mıntaka İaşe müdürlüğü

Yakında faaliyete geçiyor

Şehrimizde kurulmasına karar verilen Mıntaka İaşe Müdürlüğüne Edirne Mıntaka Ticaret Müdürü B. İsa tayin olunmuştur. Ayni zamanda şehrimizde hâlen faaliyette bulunan İaşe Müdürlüğü şefi B. Hikmet Sayman Dahiliye Vekâleti Mahallî İdareler Umum Müdür muavinliğine tayin olunmuştur.

Yeni mıntaka İaşe Müdürü bir kaç güne kadar şehrimize gelecek ve yeni teşkilâtın kurulmasına derhal başlanacaktır. Teşkilâtın kadrosuna kimlerin alınacağı henüz malûm değildir.

Ekmek ucuzlıyacak mı?

Belediye tetkikler yapıyor

İstanbul Belediyesi tarafından yapılan son tecrübeler esnasında normal şartlar altında bir çuval undan 112 ekmek çıkarılmıştır. Halbuki bugünkü ekmek narhı bir çuval undan ancak 103 ekmek çıkarılabileceği nazarı itibara alınarak tesbit olunmuştur. Bu itibarla İstanbul belediyesi ekmek narhında yeni bir tenzilât yapmak üzere vaziyeti tetkike başlamıştır.

Diğer taraftan İstanbul belediyesi kazalara gönderdiği yeni bir tamimle fırınların mütemadî bir kontrole tâbi tutularak noksan vezinli ve pişmemiş ekmek satılmasına mâni olunması için lâzım gelen bütün tedbirlerin alınmasını istemiştir.

Harp vaziyeti

(Baştarafı 1 inci sayfada)

rasını bir harim durumuna getirmek emeline düşmüştür.

Kürenin her parçasında toprağı ve menfaati olan Büyük Britanya ise, Akdeniz hâkimiyetinde hassastı ve büyük armadalariyle bu denizde nigehbanlık rolü ifa ediyordu.

Fakat, bugün Akdenizin şimal kıyıları yâd illerdedir ve donanma, hava tehditleri karşısında bir emniyet havası yaratmıya, bir seyrüsefer serbestisi teminine kadir değildir. Gerçi, iki kanı hâlâ bir süpap vazifesi görmektedir; fakat, Akdeniz enginlerinde biricik üs, bu emniyet ve serbestiyi kâfil değildir. Süveyş de, Cebelüttarık da karadan tehdide maruzdurlar, en kuvvetli donanmalar da harpte denizlerde gözcülük yapmaktan âciz gibidirler. Havayolları, hareket sialarÄ± dahilinde ateşler saçıyorlar ve denizle çevrilen adalar havadan teshir ediliyorlar!.

Akdenizdeki huzursuzluk, ortaşark orduları ikmal yolunu üç misli uzatmıştır. Mihvere gelince, büyük kan ve mal fedakârlığı mukabilinde, bu yoldan Libya ordusunu bir raddeye kadar beslemişti ve hariçten ufak bir miktarda gıda maddesi veya ham madde tedarikine hiç bir imkân bulamamıştır.

Hayat sahalarına götüren önemli istikametler Akdenizden geçer. Afrika da Avrupanın bir ambarı, bir ikmal membaıdır. Hataya düşmeden söylenebilir: Akdeniz, bu harbin en çapraşık bir davasıdır ve bundanböyle, onun etrafında kanlı savaşlar beklemelidir.

Libyada devam eden kanlı çarpışmaların asıl hedefi, Akdeniz emniyetidir. İtalya, büyük emek ve masrafla vücut bulan donanmasını, en buhranlı muharebe safhalarında da korumuş, fevkalâde zamanları daima gözde tutmuştur. Yarın için hareket serbestisinde âmil saydığı donanmasını yeni dost kuvvetlerle destekleyebildiği halde, gene ayni mukaddes gaye uğrunda savaşmayı plânlamıştır.

"Dakar„ ın da Okyanus emniyetinde tesiri haiz bulunduğu kabul edilmekte ve Vişi müzakerelerinin dahil olacağı nazik safhaya göre, burasının da İzlanda gibi Amerikan kuvvetleri tarafından işgali mukarrer bulunduğu söyleniyor. O halde, Afrikanın bütün şimal ve bir kısım garp kıyılarının müdafaası bahis mevzuudur. Binabirin, Libya muharebeleri çok uzak hedefli ve sürekli olacaktır. Acaba, bu harbin bütün nazarları çeken kanlı savaşları, daha bu kış içinde, Afrikada mı gelişecektir? Demokrasinin mecburiyetle giriştiği bu teşebbüs, uzak doğu hâkimlerini yeni kaharp te âlemşümul olur ve bunlarla sevketmiyecek midir? Faraziyeler sahası geniştir. Bütün bunlar bir tasavvurdur, fakat, yarın bir hakikate inkılâp edebilirler: İşte o zaman, bu tufanda: Gemisini kurtaran kaptandır!.

OKUYUCU DİYOR Kİ:

Kartal Pendikte kömür buhranı

Pendikte oturan bir kariimizden şu mektubu aldık:

«Kadıköyünden tutunuz Pendiğe kadar bir tek odun ve kömür deposu yoktur. Bütün bu yerlerde oturan halk pek müşkülât çekmektedir. Düşününüz Maltepe Kartal ve Pendik gibi oldukça kalabalık kaza ve köylerimizde bilhassa kışın en mühim ihtiyacı olan odun ve kömürün bulunmayışı buradaki halkı müşkül vaziyete sokmaktadır. Ekseriyeti orta halli ve fakir olan halk günlük ihtiyaçlarını tedarikten âciz bir vaziyette iken Kadıköyden Pendiğe 8 - 10 lira araba parası vererek odun ve kömürlerini tedarik etmek mecburiyetinde kalıyor. Alâkadar makamların bir defa daha bu meseleyi nazarı itibara alarak bu mıntakada oturan halkın müşkilâtını halledeceğini kuvvetle tahmin ettiğimden bu yazımın gazetenizin şikâyetler sütununa dercini rica ederim.»

Denizciler sigorta edilecek

Verilen bir karara göre Türk armatörler birliği, gemicilerin hayatlarını korumak ve kazaya uğrıyanların ailelerine yardım etmek gibi mühim bir vazifeyi üzerine almıştır.

Bundan sonra bütün ticaret teşekküllerinde çalışan kaptan ve mürettebat sigorta edilmeden iş göremiyeceklerdir.

Fakirlere kömür tevziatı

Şehrimizde fakir halka tevzi olunacak kömür için belediye bütçesinden ayrılan 10 bin liralık tahsisat tasdik olunmak üzere Ankaraya gönderilmiştir. Tevziat belediyeden yardım gören asker ailelerinden maada şehrimizde bulunan bütün fakir ailelere yapılacaktır. Bu hususta hazırlıklar yapılmaktadır.

YURTTA SABAH

Bursa Dağcılık klübü kongresini yaptı

Yeni İdare hey'eti hemen faaliyete başladı, bütün hazırlıklar ikmal edildi

Bursa, (Hususî) — Dağcılık Klübü, yıllık kongresini yaparak yeni idare heyetini seçmiş ve yeni idare heyeti dağ mevsimi için derhal faaliyete geçmiştir.

Bu cümleden olmak üzere bu yıl, gelecek misafirlerin dağda aradıkları konfor ve kolaylıkları bulmaları maksadiyle, otel, dağevi ve kayakevinde yeni tadilât yapılmış ve mükemmeleştirilmiştir.

1 İlkkânundan itibaren tamamen faaliyete geçilmiş bulunulacaktır. Dağcılar ve otel misafirleri için lâzım olacak erzak ve levazımın cinsine ve nev'ine itina edilerek en ucuz tedarik edilmesi imkânları temin edilmiş, ayrıca şimdiden muntazam otomobil servisleri hazırlanmıştır.

Geçen yıl harp içinde bulunmamıza rağmen halkımızın dağa gösterdiği rağbeti nazarı itibara alarak yeni idare heyeti bu yıl daha mükemmel bir mevsim için bütün hazırlıklarını ikmal etmiştir.

Adapazarında

Tanzifat işlerinin tanzimi bekleniyor

Adapazarı, (Hususî) — Güzel Adapazarı, hiçbir yardım görmeden, günbegün inkişaf eden şehirlerimizdendir.

Üzerinde otuz binden fazla nüfus barındıran bu bol yurd parçası, maalesef birçok fırsatlar kaçırmış, pancarının yüzde 80 ini temin ettiği şeker fabrikasına kavuşamamış, su isâlesi güçlüğü olmadığı halde kâğıt fabrikasından da mahrum olmuştur.

Şehrin temizlik işinin bu yıl arzettiği manzara tetkike değer bir mevzudur.

Evvelce belediyemizin tanzifat işiyle yakından alâkadar bulunması; sokakların muntazaman süpürülmesini, seyyar süpürücü ve el arabalarının faaliyette bulunmasını, yağmurlu havalarda muşambalı süpürgecilerin caddeleri temizlemesini temin etmekte idi.

Bu faaliyet, bu yıl yavaş yavaş gevşemiştir. Belediyenin geçen sene olduğu gibi, tanzifat işlerinde bu yıl da göstereceği devamlı kontrol ve mürakabe, şehirlileri rahatsız olmaktan kurtaracak ve çok sevindirecektir.

İzmirde

Şehire bol miktarda kömür geldi

İzmir, (Hususî) — Karataş iskelesine 95 ton kömür gelmiş ve bu kömürün perakende olarak tevziine başlanmıştır. Sabahtan akşama kadar yapılan kömür tevziatı muntazaman devam etmiştir. Kömürün kilosu 7 kuruştan verilmiştir.

Gene Karataş iskelesinde bekleyen 90 ton'uk diğer bir motörün tevziatı da ayni surette yapılacaktır. Haber alındığına göre pek yakında iki motör kömür daha gelecektir.

Halk Doktoru

Mandalinanın kabuklarından neler yapılır neler?

Nefis kokulu güller, ve çok güzel insanlar gibi kısa ömürlü olan lezzetli mandalinanın kabuklarını atmayınız! Yazıktır. Günahtır! (Vitamin) lerinden ve güzel kokusundan istifade edelim.

1 — Ağzı genişçe, kapaklı bir (kavanoz) alınız. Taptaze mandalina kabuklarını, on ve yahut yirmi para büyüklüğünde olmak üzere küçük parçacıklara ayırınız. Kavanozun dibine bir parmak kalınlığında toz şeker koyunuz. Bunun üstüne kabuk parçalarını bir kat olmak üzere (istif) ediniz. Kabukların üstüne bir tabaka toz şeker ilâve ediniz. Bu tarzda bir kat kabuk, bir kat toz şeker olmak üzere devam ediniz. En üste de bir kaç parmak kalınlığında toz şeker ilâve ediniz. Kavanozun kapağını sımsıkı kapayınız! Allaha terkediniz!.

Bu tarzda hazırlanmış kabukların suyu şekere karışıyor. Şeker, mübarek kabukları içine, özüne kadar giriyor .Mükemmel bir (mandalina konservesi!) oluyor. Birkaç ay sonra kavanozu açınız. Nefis bir mandalina kokusu sizi karşılayacaktır.

Yapacağınız pastalara, aşurelere, sütlâçlara, muhallebilere, hoşaflara, kompostolara ve sair tatlılara bu (konserve) den kullanırsanız çok hoşunuza gidecektir.

Bu gibi tatlıların her birine koyacağınız adi şekerlere ilâve edilmek üzere kavanozdaki şekerden ve kabuklardan da biraz karıştırırsanız ne kadar nefis olur. Ihlamura, kuvvetsiz çaylara da koyabilirsiniz!.

Bu kabukların (6 - 10) ay devam etmesini isterseniz kavanoza koymazdan evvel kabukları toz şekerle adamakıllı karıştırmalı, sıkıştırmalı. Ondan sonra kavanoza koyup kat, kat şekerle bastırmalı.

2 — Bir kilo şekere bir buçuk bardak su koyup kıvama gelinciye kadar kaynatmalı. Bu sırada ufak parçalar halinde bulunan mandalina kabuklarını koymalı. İki kahve kaşığı kadar (Limon suyu) sıkmalı. Bir iki taşım kaynadıktan sonra ateşten indirmeli. Pek nefis bir reçel olur.

3 — Mandalina kabuklarını makinede çekmeli, hazırlamalı, şekerli su iyice kaynadıktan sonra (ağdalı) olduğu zaman mandalina ezmelerini içine atıp biraz karıştırmalı. Bu sırada şurup biraz sulanacaktır. Koyulaşıncıya kadar kaynadıktan sonra ateşten indirmeli. Soğuk bir yere koyup kapağını almalı. Bir müddet sonra donacaktır. Kurabiye, kızparmağı, kadın göbeği ve badem ezmesi gibi istenilen şekle gelmek üzere toz şekerle ve parmaklarla bulamalı, yuvarlamalı. Bir tabaka toz şeker konmuş tepsiye dizmeli üstlerine toz şeker ekmeli. Bir kaç gün sonra yiyecek olursanız lezzetine, nefasetine bayılacaksınız !En güzel bir şekerleme kazanacaksınız!

4 — Daha evvelce kavanozda hazırlayacağınız (mandalina şekerlemelerini) yemekten bir çevrek saat evvel biraz yerseniz iştahanız artar. Yemek üstüne yerseniz hazım kolaylaşır. Herhangi bir şurup içine karıştırıp çocuklarımıza reçel gibi yedirseniz, kuvvetleniler. Boylanırlar. Serpilirler, kemiklenirler.

Lokman Hekim

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

TAKVİM

Kasım 25 GÜN 336 AY 12

1360 ZİLKADE 13 — 2 1. Kânun 1941 — 1357 İk.Teşrin 19

SALI

Güneş	Öğle	İkindi	
2.25	7.22	9.46	Ezanî
7.06	12.03	14.28	Vasatî
Akşam	**Yatsı**	**İmsak**	
12.00	1.38	12.40	Ezanî
16.41	18.19	5.22	Vasatî

— DİKKAT —

Gazetenize gönderilen [illegible] neşredilsin edilmesin iade [illegible] maz ve ziyaından mes'uliyet [illegible] bul edilmez.

GÜREŞ MUSAHABELERİ

Çoban Mehmet

Cihan pehlivanı ikincisi Koç Mehmetle karşılaşırsa netice ne olur?

Koç Mehmet, bugün sağ olsa idi Cihan Pehlivanlığını bal gibi alırdı, Koç Mehmet, Atina Olimpiyatları kapısında ... Sultan Hamidin müdahalesi ... Çoban Mehmet, dünya kaçıncısıdır?. Koç Mehmet, muhakkak çobanı yenerdi.

Yazan : M. Sami Karayel

Bu, mevzu, doğrudan doğruya benimdir. Hiç bir okuyucumun bana verdiği bir fikir değildir.

Türklerin göz bebeği olabilecek ve Türk pehlivanlık tarihine sahife kaydedecek derecede yükselmiş olan Koç Mehmedi, eski Türk pehlivanlarından başka hiç birimiz bilmeyiz. Koç Mehmet, cihan pehlivanı meşhur Kara Ahmet derecesinde nam ve şöhret almış bir pehlivandır. Koç Mehmet, Avrupada yazılan bir çok kitapların sahifelerini resimlerile ve yaptığı güreşlerin menkibelerile tezyin eden Türk babayiğitlerinden biridir.

Bilmem neden? Koç Mehmedi, unutmuşuzdur. Ben, bu meşhur pehlivan hakkında şimdiye kadar bir şey yazmadım. Yalnız, Başvekâlete merbut beden terbiyesi teşkilâtının çıkarmakta olduğu spor mecmuasına ilâve olarak neşrolunan broşürler - den birine yazdığım "pehlivanlık tarihimize bir bakış,, başlıklı yazımda Mehmetten bahsetmiştim. Koç Mehmet, aslen Deliormanlıdır. Yağ güreşinde Kara Ahmetler derecesinde okkası da ancak yetmiş beş seksen okka idi. Vücudü kemikli ve adaleli idi. Fevkalâde usta ve çevik pehlivandı.

Koç Mehmet, Atinada icra olunan ilk olimpiyat oyunlarına başlı başına gitmiş bir pehlivandır. Bin sekiz yüz doksan altı milâdî senesinde Atinada yapılan olimpiyad oyunlarına ve bütün devletler, mensup oldukları milletlerin pehlivanları iştirâk ettirmişlerdi.

Bu, olimpiyad oyunlarına tek devlet olarak Osmanlı hükûmeti iştirâk etmemiş bulunuyordu. İkinci Sultan Hamit devrine tesadüf eden bu devirde Türklerin Avrupaya seyahatleri menedildiği gibi bu gibi beynelmilel işlere de iştirâkleri münasip görülmüyordu.

Koç Mehmed, Atinada pehlivan güreşleri olduğunu haber alınca bir kolayını buldu.. Atinaya gitti. Osmanlı sefarethanesi bir Türk pehlivanının Olimpiyat oyunlarında güreşmek üzere Atinaya geldiğini haber alınca şaşaladı. Derhal harekete geçti. Eğer buna meydan vermiş olursa padişaha ne cevap verebilirdi?

Hülâsa, Mabeyni Hümayun, Babıâli ile şifre telgraflar işlemeğe başladı. Fakat Koç Mehmet, Atinaya gelir gelmez Yunanlılara müracaat etmişti. Komite Olempik şu cevabı verdi:

— Beynelmilel teşkilâta merbut olmadığınız ve elinizde de böyle bir vesika bulunmadığından oyunlara iştirâk edemezsiniz.

Koç Mehmet, sefarethaneye müracaat etti. Oradan aldığı cevap ta şu oldu:

— Olamaz.. Müsabakalara giremezsiniz!.

Yani, Osmanlı hükûmeti Atina hükûmeti üzerinde tesirini göstermiş.. Koç Mehmedi, bu, müsabakalara girmekten menetmeğe formalite bulmuştu. Bir kaç sene sonra Koç Mehmet, Parise gitti. Koca Yusuflardan, Kara Ahmetlerden sonra ecnebi pehlivanlarla boy ölçüştü. Koca Yusuf, cihan pehlivanı olduktan sonra, Kara Ahmet, bin sekiz yüz doksan dokuzda Pariste en çetin ecnebi pehlivanlarla çarpışarak cihan pehlivanı olmuştu.

Kara Ahmet, Rus pehlivanlarından meşhur Hakinmit Padobni gibi devlerle karşılaşmıştı. Hakinşmitin yalnız bâzu çevresi elli bir santimdi. Göğsü bir metre otuz altı santim idi. Meşhur cihan pehlivanı Fransız Arsan Pol Ponsun boyu iki metreden fazla okkası yüz yirmi beş idi. Danimarkalı meşhur Petersenin bâzusu elli altı santim idi. Kara Ahmet, bu devler arasında birinci oldu. Ve cihan pehlivanı kemerini ve nişanını aldı.

Koç Mehmet, Koca Yusuflardan, Ahmetlerden sonra Avrupada Türk kuvvetini temsil eden ve tarihe kaydeden bir şahsiyettir. Fevkalâde muntazam vücude malik olan Koç Mehmet, alafranga güreşi, Koca Yusuftan da, Kara Ahmetten de çok iyi bilirdi.

Koç Mehmet, bin dokuz yüz on ikide Pariste yapılan cihan pehlivanlığı güreşlerine yalnız başına ve kimsesiz olarak himaye görmeden girdi. Hasımlar sayılı fırtına idi. O vakitler Belçikalıların baş pehlivanlarından Konstan namında meşhur bir sporcu vardı. Fransızların baş pehlivanı da Loran Löbukerua isminde biri idi. Fransızların, Loran Löbuşerua namında meşhur bir pehlivanları vardı. Koç Mehmet, dünya milletlerine mensup pehlivanlarla boy ölçüştü. Nihayet finale kalmağa muvaffak oldu. Okkası, boğuştuğu pehlivanlara nazaran yirmi, otuz okka eksikti. Fakat çok çetin ve kuvvetli oluşu, gayet mahir bir pehlivan bulunuşu dolayısile hasımlarına daima ağır basıyordu. Finalde başa Loran Löbuşe, Loran Löbukerua, Konstan, Koç Mehmet kalmışlardı.

Bu, dört meşhur pehlivan bir birlerile boğuşarak Koç Mehmet meşhur Konstanı mağlûp etti ve Loran Löbukerua da, Loran Löbuşeruayı mağlûp ettiğinden her ikisi de başa kalmış oldular.

Koç Mehmedin mağlûp ettiği Belçikalı Konstan yüz yirmi okka ağırlığında bir metre doksan iki santim boyunda dev gibi bir adamdı. Koç, Konstanı kırk altı dakikada ve muazzam bir boğuşmadan sonra çaprazla yenmişti.

Siyah sakallı idi. Hacca gittikten sonra sakal salıvermişti. Elli yaşında olduğu halde soyunur güreşirdi. Son devrin baş pehlivanları ihtiyar koçu yenememişlerdir.

Loran Löbukerua ile cihan pehlivanlığı baş güreşine kalan Koç Mehmet, hasmile fevkalâde çetin bir güreş yaptı. Ve başı almak için canını ortaya koydu. Fakat Loran Lübukerua, fevkalâde ağır, sallı, kuvvetli bir devdi. Koç Mehmet, bu hasmını tam bir buçuk saat elenselerile çaprazlarile hırpaladı. Denk bir güreş yaptı. Hattâ, elenselerile, çaprazlarile hasmına hâkim oldu. Güreşin bir buçuk saatlerine doğru Loran Löbukerua ansızın Koç'u, bir kafa kol oyununa getirerek altına aldı. Ve Koç mağlûp oldu. İşte Koç Mehmet, bu suretle cihan pehlivanı ikincisi olmuştur. İnsan onun resmine bakarsa bu saydığım devlerle nasıl başa çıktığına hayret eder.

Fakat Koç Mehmet, Kara Ahmet gibi safi cevher idi. Hattâ Kara Ahmet daha üstün dinamizmiye malikti. Ve sonra alafranga güreşi de iyi öğrenmiştir.

Şimdi gelelim, Çoban Mehmedimize... Çoban Mehmet, yüz on yüz on beş kilodur. Ve senelerden beri alafranga üzerinde beynelmilel müsabakalarda tecrübe kazanmış bir pehlivandır. Çoban Avrupada müteaddit müsabakalara girdi. Bu müsabakalar, Avrupa şampiyonluğu cihan pehlivanlığı müsabakası idi. Çoban Paris cihan pehlivanlığı müsabakalarında, Amsterdam müsabakalarında Berlinde kaçıncı dereceyi aldı? Acaba Çobanın güreştiği pehlivanlar, Koç Mehmedin, Kara Ahmedin güreştiği pehlivanlardan daha mı pehlivan idiler? Ben, kırk seneye yakın bu işle uğraşan bir adam sıfatile söylüyorum.. kat'iyen hayır...

Ne bir Hakinşmit ne bir Pol Puns, ne bir Padobni, ne de bir Petersen, ne dün ve ne de bugün yoktur.

Çoban, Koç'u nasıl yenebilecekti? Büyük bir okka farkı olduğu halde yenemezdi. Buna imkân yoktu. Çünkü, her iki tarafın da yaptıkları güreşler ve galibiyetler ortada...

Bir kere Koç Mehmet, beynelmilel büyük bir müsabakada cihan pehlivanı ikincisi olmuş bir pehlivandır. Çoban Mehmedin böyle bir muvaffakiyeti var mı?

Çoban Mehmet, kabahatli değildir. Çobana iyi bakılmadı. Şöyle böyle bakıldı ve şehirde anbarlarda, kapılarda yıpratıldı. Eğer Çoban tabiî hayatını kaybetmemiş olsa idi ve o tabiî hayat içinde ona refah verilse idi, muhakkak ki, Kara Ahmetlerin, Koç Mehmedlerin, Yusufların namına, tam ilâve ederdi. Kabahat onu bu hale koyanlardadır. Onu, hayatından yadırgayanlardadır.

Koç Mehmet, bugün sağ olsa idi cihan pehlivanlığını alırdı. Hem de bal gibi...

En Son Telgraf ve Ajans Haberleri

Akdenizde

İtalyanlar bir İngiliz kruvazörü batırdıklarını iddia ediyorlar

Roma, 1 (a.a.) — 30 Sonteşrin tarihli İtalyan tebliğinde bildirilen, Akdenizde bir İngiliz kruvazörünün torpillenmesi hâdisesi hakkında Stefani ajansının hava cephesine gönderdiği hususî muhabiri aşağıdaki tafsilâtı veriyor:

Torpilleme hâdisesi, 29 Sonteşrin günü öğleden sonra iki torpil tayyaresi tarafından vukua getirilmiştir. Torpillenen gemi, Maltanın cenup doğusunda seyreden iki kruvazör ve iki torpito muhribi teşkiline dahil bulunuyordu. Torpil tayyareleri, en başta ilerleyen kruvazöre hücum ettikleri zaman cehennemî bir ateşle karşılaşmışlarsa da artık iş işten geçmiş bulunuyordu. 1000 metre mesafeden atılan torpiller gemiye tam olarak isabet etmiş ve geminin pupasından iki muazzam su sütunu ve iki siyah duman yükselmiştir. Bundan sonra torpil tayyareleri, gemi teşkilinin üstünden uçmuşlar ve tayyare mürettebatı isabet vaki olan kruvazörün geriye doğru yattığını görmüşlerdir.

Bir ticaret gemisi battı

Londra, 1 (a.a.) — Amirallik tebliği:

22 Sonteşrin günü fecir vakti Devonshire İngiliz kruvazörüne mensup bir keşif tayyaresi Atlantik cenubunda keşif uçuşu yaptığı sırada olduğu yerde duran bir ticaret gemisi batırmıştır.

★ Bükreş — Halkın iaşesini kolaylaştırmak için bilhassa balık avına hız verilmesi kararlaştırılmıştır.

★ Berlin — Macar maliye nazırı M. Romenyi - Schneller bu sabah Berline gelmiştir.

Almanlar bildirivor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Leningrad önünde, düşman, dün de, neticesiz çıkış teşebbüslerine devam etmiştir.

Cephenin merkez ve ayni zamanda şimal kesimlerinde, Alman hava kuvvetleri Sovyetlerin iaşe yollarını muvaffakiyetle bombalamıştır.

Moskova ve Leningrada başka hava hücumları yapılmıştır.

Stokholm, 1 (a.a.) — Dagesnicheter, Berlinden haber veriyor: Alman tayyareleri, ilk defa olarak Bakû ve şarkî Kafkasyanın diğer mevzileri üzerinde uçmuşlardır.

Askerî mahfiller, bu akını Kafkas limanlarına harbin ne kadar yaklaştığını gösterdiğine delil saymaktadır.

M. Litvinof

Manilla, 1 (a.a.) — Singapurdan Manillaya gelen Litvinof Amerikalı ve Filipinli bir çok zatlar tarafından karşılanmıştır.

Pazar akşamı Filipin cümhurreisi Queson yeni Sovyet sefirinin şerefine bir ziyafet vermiştir.

General Mac Arthur, Amiral Hart, İngiliz ve Çin baş konsolosları bu ziyafette hazır bulunmuşlardır.

Litvinof salı günü bir Clipper tayyaresiyle Amerikaya gidecektir.

★ Londra — Berlinden gelen haberlere göre, Belçikada yeniden vukua gelen sabotaj hareketlerine mukabelei bilmisil olmak üzere Alman makamatı, henüz serbest bırakılan Belçika harp esirlerinden büyük bir kısmını tevkif etmişlerdir.

★ Lizbon — Mozambik müstemlekesinde kâain Meloco şehrinde temsil esnasında bir sinema salonunda çıkan yangın neticesinde 44 kişi ölmüştür.

Ruslar bildiriyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

de bulunan bir kaç İngiliz gazetesinin muhabiri Rusların Rostofdan sonra Taganrog'u da istirdar ettiklerini bildirmişlerdir.

Moskova radyosu pazar akşamı şunları söylemiştir:

Alman orduları Taganrog'da durmadan Azak denizi sahilinde kâin Mariupol'a doğru ric'at etmektedirler. Bu şehir Rostofun takriben 160 kilometre garbinde bulunmaktadır. Bizzat Von Kleist'in Mariupol'a kaçtığı söylenmektedir.

Almanlar ric'at ediyorlar

Moskova, 1 (a.a.) — Tass ajansı bu sabah bildiriyor:

Stalingorsk istikametinde 17 inci Alman hücumu arabaları tümeni, bir piyade alayı ve bir motörlü hücum taburu ile çarpısan Sovvet kıtaları düsmanı cenuba ve cenup batıya doğru alelâcele ric'at mecburiyetinde bırakmışlardır.

Almanların takibi

Moskova, 1 (a.a.) — Pazartesi günü cenup cephesindeki Rus kıtalarının, ric'at halindeki Almanları takibe devam ettiklerini Uravda gazetesinin huduttaki hususî muhabiri bildirmektedir.

Ruslar ilerliyorlar

Moskova, 1 (a.a.) — Tass ajansına göre, Donetz havzasında sıkısan Alman kıtalarına karşı 30 Sonteşrinde Rostov muharebesinden sonra tamamen ayrı diğer bir taarruz inkişaf etmiştir.

Rus ileri hareketi, muvaffak görünmekte ve bir Rus birliği mühim bir tepeyi işgal etmiş bulunmaktadır.

★ Kalküta — Bengal kabinesinin istifa ettiği resmen haber verilmektedir.

★ Moskova — Polonya başvekili Sikorski refakatinde Polonya kurmay başkanı ve daha diğer bazı zevat olduğu halde Kuibişef'e gitmiştir.

Garpta

İngiliz tayyareleri, Emden ve Hamburgu şiddetle bombaladılar

Londra, 1 (a.a.) — Londrada salâhiyetli bir kaynaktan haber veriliyor:

İngiliz bomba tayyarelerinden mürekkep ehemmiyetli teşkiller, pazar - pazartesi gecesi Alman limanlarına hücum etmişlerdir. En şiddetli hücum, Hamburga yapılmış, buraya parlak bir ay ışığında 150 ton bomba atılmıştır. Büyük yangınlar çıkarılmıştır. Emden dahi kuvvetli bir teşkil tarafından hücuma uğramıştır. Bremer Haven, Wilhelms Hafen, Kiel ve Lubek hedefleri keza bombalanmış, düşman sularına mayn dökülmüştür.

Bu harekâttan 19 İngiliz tayyaresi geri dönmemiştir.

Londra, 1 (a.a.) — İngiliz hava nezaretinin bir tebliğinde, sahil müdafaa servisine mensup tayyarelerin Holanda sahili açığında düşman gemilerine dün gece alçaktan hücumlar yaptıkları haber verilmektedir. Bir petrol gemisi ile müteaddit iaşe gemisine isabetler vâki olmuş orta tonajdaki bu gemilerden bir tanesi batar halde bırakılmıştır.

İngilizlere göre

(Başı 1 incide)

İngiliz seyyar zırhlı kolları tarafından esir edilen 21 inci Alman zırhlı tümeni kumandanı general Von Ravenstein Tobruka gönderilmiştir.

Tobruk garnizonu ilerlemekte olan kıtalarla irtibat temini için kaleden çıktığı zaman Bologna ismini taşıyan İtalyan tümenini ezmiştir.

Bologna tümeninin muharip kuvvet sıfatile bilfiil imha edildiği şimdi teeyyüt etmektedir.

En Son Ankara Telefonları

B. MİLLET MECLİSİNDE

Dün bir çok kanun lâyihaları müzakere ve kabul edildi, Parti Grupu bugün toplanıyor

Ankara, 1 (Hususî Muhabirimizden) — Büyük Millet Meclisi bugün doktor Mazhar Germenin reisliğinde toplanmıştır.

Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına, posta kanununa müzeyyel 2721 sayılı kanunun dördüncü maddesinin (A) fıkrasına bir kelime eklenmesine Türkiye ile Almanya arasında ticarî muahedelere dair 25 temmuz 1940 tarihli hususî anlaşma protokollarından iki numaralı protokolün dördüncü maddesindeki yazılı müddetin, yine Türkiye ile Almanya arasında ticarî muahedelere dair 25 Temmuz 1940 tarihli hususî anlaşmaya bağlı iki numaralı protokolün dördüncü maddesinde yazılı müddetin iki ay daha uzatılmalarına ait teati edilen notaların tasdikine, devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair 3656 sayılı kanuna bağlı bir numaralı cetvelin Millî Müdafaa Vekâleti kara kısmına bir memur ilâvesine, Diyanet İşleri Reisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunda bazı değişiklikler yapılmasına ait 3665 sayılı kanunun ikinci maddesine bir fıkra eklenmesne dair kanun lâyihaları ile, Vakıflar Umum Müdürlüğü teşkilâtı hakkındaki 3461 sayılı kanuna ek kanun lâyihası müzakere ve kabul edilmiştir.

Türkiye - Almanya arasında ticarî muahedelere dair 25 temmuz 1940 tarihli hususî anlaşmanın iki ay uzatılması hakkında teati edilen notaların tasrikine ait kanun lâyihasının da birinci müzakeresi yapılmıştır.

Büyük Millet Meclisi çarşamba günü toplanacaktır.

Ankara, 1 (Telefonla) — Yarın saat 15 de Parti Grupu içtimaı vardır. (B. B.)

Tevzie tâbi ithalât malları

Ankara, 1 (Telefonla) — Hariçten ithal zorunda olduğumuz bazı madelede olan ihtiyaçlar, içinde bulunduğumuz bu fevkalâde hallerde kendini kuvvetle hissettirmektedir.

Tüccarın münhasıran kâr maksadiyle getirttiği bu nevi mallara Ticaret Vekâleti, âmme menfaatini düşünerek yüzde muayyen bir kâr ilâvesiyle ithalâtçının elinden almakta ve piyasada azlığı yüzünden bir buhran mevzuu olabilecek bu maddeleri tesbit ettiği esaslar dahilinde tevzi etmektedir. Ancak bu güne kadar yapılan tevzilerde bazı makamların kendilerine tahsis edilen maddeleri almakta yavaş hareket ettikleri görüldüğünden bunun önüne geçmek için tevzie tâbi tutulan maddeler alâkadarlarca müddeti zarfında alınmadıkları takdirde başak ihtiyaçlara tahsis edilecektir. — (B.B.)

Yeni Örfî İdare Komutanımız

Bu vazifeye Gl. Sabit Noyan tayin edildi

Ankara, 1 (Hususî Muhabirimizden) — Münhal bulunan İstanbul ve havalisi Örfî İdare Komutanlığına General Sabit Noyan, [illegible] tayin edilmişlerdir.

Fasın balosu

Ankara, 1 (Hususî Muhabirimizden) — Türk Basın Birliği tarafından her yıl tertibi mutad olan suvare, 17 Sonkânun 1942 akşamı Ankara palas salonlarında verilecektir.

Gazi terbiye Enstitüsü kadrosunda değişiklik

Ankara, 1 (Telefonla) — Maarif Vekâleti, Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü öğretmen ve memur kadrolarında bazı değişiklikler yapmıya karar vermiştir. Meclise sevkedilen bir lâyihaya göre, 25 liralık 2 öğretmenlik ile 30 liralık 9 öğretmenlikten 6 sı kaldırılacak 50 lira maaşlı öğretmenlik kadrosu 4 e indirilecek, yeniden 40 lira maaşlı 8 adet öğretmenlik ihdas olunacaktır. (B.B.)

Hâkimler arasında nakil ve tayinler

Ankara, 1 (Telefonla) — 70 lira maaşlı Çarşamba Hukuk Hâkimliğine Siirt Hukuk Hâkimi Lûtfi Tanverdi; 60 lira maaşlı Isparta Asliye Ceza Hâkimliğine Zonguldak Asliye Ceza Hâkizi Hakkı; 60 lira maaşlı Ordu Hukuk Hâkimliğine Zonkuldak Hukuk Hâkimi Hakkı Pektaş; 50 lira maaşlı Tarsus Müddeiumumiliğine Siverek Müddeiumumisi Abdullah Büker, 50 lira maaşlı Amasya Asliye Ceza Hakimliğine Zonguldak Asliye Ceza Hâkimi Nazmı Baytok; 35 lira maaşlı Ayvacık Müddeiumumî Muavinliğine Tarsus Müddei umumî muavini Ali Dikel; Hassa Hâkim muavinliğine Van Hâkim muavini Hüseyin Atalay; Bodrum Sorgu Hâkimliğine Cumra Sorgu Hâkimi Nazif; Kızılcahamam Müddeiumumî muavinliğine Pasinler Müddeiumumî muavini Abdullah; Tirebolu Hâkim muavinliğine Mazgirt Müddeiumumî muavini Kevni; Beyşehir Müddeiumumî muavinliğine Genç Hâkim muavini Şekip; Akdağ müddeiumumî muavinliğine Cizre Hâkim muavini Sedad; Cizre Hâkim muavinliğine de Akdağ müddeiumumî muavinin Cihad Özkan tayin edilmişlerdir. (B.B.)

PERŞEMBE AKŞAMI
İPEK SİNEMASINDA
KORKUSUZ REİS
Avustralyada derebeylerinin hükûm sürdüğü devirlerde haksızlığa karşı isyan eden bir kahramanın müthiş maceraları
Her sahnesinde heyecan... Her macerasında dehşet... Müthiş ve harikulâde sahneler...Baş Rollerde:
BRIAND AHERNE - JUNE LANG - CICTOR MC LAGLEN

GUY DE MAUPASSENT ESERİ
Belami

Hilde Krahl'in
Mukaddes yalan
Müstesna filmi
ŞARK
sinemasında
Büyük muvaffakiyetle devam ediyor.

Deanna Durbin
Bahar Resmigeçidi
Filminde

YENİ SABAH

Bu harbin hazin bir hususiyeti daha

Yazan: A. C. SARAÇOĞLU

Bu harbin acaibliklerinden ve geçmişteki harplere benzemeyen taraflarından biri de milletleri, ve bunların kara, deniz ve hava kuvvetlerini ikiye bölmek gibi şimdiye kadar işitilmedik bir hususiyet göstermesidir.

Vichy Fransasının yanında bir Hür Fransa var. Lehistan, düşman işgali altındadır. Fakat hür bir Lehistan hükûmeti, devlet reisile, hükûmet reisile kara, deniz ve hava kuvvetlerile cayır cayır harp ediyor. Kahraman Yunanistan müstevlinin çizmesi altında açlıktan inim inim inliyerek çile çekmektedir amma hür Yunan hükûmetinin deniz kuvvetleri İngiliz filolarile yan yana harp etmektedir.

★

Şimdiye kadar istilâya uğrayan memleketlerden kaçan devlet adamları müttefik ülkelerde birer hür hükûmet kurmuşlardı. Mihvere gönül rızasiyle iltihak eden devletler arasında böyle tarihte misli görülmedik bir ikilik henüz tahaddüs etmemişti. Nevyorktan gelen bir habere bakılırsa ihtilâfın daha bidayetinde Mihver tarafını iltizam ile üçlü pakta giren Macaristanda da böyle bir hızıp türemiş, bir "hür Macar ordusu,, kurulmuş. Bu habere göre yüzlerce Macar askeri ve bir çok subay şark cephesinde Ruslara iltihak etmişler. Yugoslavyada müstevlilere karşı savaşan çetecilere bir çok Macar gönüllüleri katılmış...

★

Macaristan Sovyet Rusya ile resmen hali harptedir ve Sovyet topraklarında çarpışan müttefik kuvvetler arasında Macar kıt'aları da vardır. Şimdi Sovyet saflarında da Macarların bulunduklarına göre günün birinde her iki cephedeki Macarlar karşılaşırlarsa ne olacak? Ayni millete mensup erler ve subaylar göğüs göğüse nasıl boğazlaşacaklar? Bu feci kardeş gırtlaklaşması kadar hazin ve ibret verici bir manzara tasavvur edilebilir mi?

Bu yeni Avrupa harbi için milletler muharebesi deniliyordu. Bu gidişle bu korkunç âfet yalnız milletleri birbirine kırdırmakla kalmayacak, bir millet ferdlerini kendi aralarında da gırtlak gırtlağa getirecek.

Acı bir kayıp

Maarif Müdürümüz dün gece hayata gözlerini kapadı

İstanbul Maarif Müdürü Tevfik Kut dün akşam saat 20.10 da tedavi edilmekte olduğu Şişli Sıhhat yurdunda hayata gözlerini kapamıştır. Tevfik Kut geçen salı günü Şişli Sıhhat yurduna yatırılmıştı. Apandisitten muztaripti. Ameliyatı Operatör M. Kemal yaptı. Ancak geç kalındığı için peritonit ve sonra da barsak felci baş gösterdi. Yapılan bütün ihtimama rağmen kurtarılamadı.

Hayatını aramızdan ayrılıncaya kadar memleket irfanına vakfeden merhum 1313 doğumludur. Vefa idadisini bitirdikten sonra Darülfünun Tarih ve Coğrafya şubesinden mezun olmuş, sırasile Gazi Osmanpaşa, İstanbul ve İstiklâl liselerinin tarih muallimliğini ve müdür muavinliğini yapmış, Maarif Vekâleti Orta Tedrisat Şube Müdürlüğünde ve Maarif Umumî Müfettişliğinde bulunmuştur. En son vazifesi İstanbul Maarif Müdürlüğü idi. Ve bu vazifeyi senelerdenberi büyük bir muvaffakiyetle başarmakta idi.

Tevfik Kut'un cenazesi bugün öğle namazını müteakıp Süleymaniye camiinden kaldırılarak Fatihe yaya olarak getirilecek ve oradan Merkezefendideki aile makberesine defnedilecektir.

Ölümü haber alan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel şahsî ve vekâleti namına ailesine taziyetlerini bildirmiştir.

Ufulü, irfan ordumuz için elîm bir ziya olan merhumun ailesine ve muztarip maarif ailemize derin taziyetlerimizi sunarız.

HERGELECİ İBRAHİM

Yazan: M. Sami Karayel — 166

Fakat Hergelecinin çırağı Kara Ahmet de alafranga güreş için ekmek vardı. Mösyö Dubley mösyö Piyer, bunu görmüşler - di. Koca Yusuf, boğulduktan sonra mösyö Piyer, İstanbula gelerek Kara Ahmedi Parise gö - türdü. Pariste cihan pehlivanlı - ğı müsabakaları vardı. Dünya - nın en ileri gelen pehlivanları Parise toplanmıştı. Hattâ Japonyadan bile iki pehlivan gelmişti.

Mösyö Piyer, İstanbula geldi.. Pehlivan aradı. Bu meyanda Kara Ahmedi sordu. Ve Edirneden Kara Ahmedi getirtti. Kara Ahmet, o sıralarda hasta idi. Ve okkası çok düşmüştü.

Kara Ahmedin hastalığını şimdiye kadar kimse bilmez.. Fakat kendi arkadaşları ve eski pehlivanlar bilirler.. Hattâ, Ahmet bu hastalığın kurbanı olarak vefat etmiştir. Artık tarihe karışan Kara Ahmedin hastalığını yazmakta bir beis görmüyorum.

Kara Ahmet, firengili idi. Okuyucularım birden bire hayretlere düşecekler. Evet, allah rahmet eylesin.. Ahmette frengi vardı. Frengiyi nereden aldığı malûm değildir. Birçokları Ahmedin frengiyi ustası Hergeleci ile Parise gittiği zaman aldığını söylerler..

Bazıları da İstanbulda bu hastalığa kapıldığını zikrederler. Şurası muhakkak ki, mösyö Piyer, İstanbula gelip Ahmedi, Parise götürmek istediği zaman Ahmet, üçüncü devre girmek üzere imiş..

Allah rahmet etsin Ahmet, çok çapkın bir adamdı. İradesine sahip değildi. Paristeki hayatı bile çok karışıktır.. Kadınlarla düşüp kalkardı. Ne ustasına ve ne de Koca Yusufa benzerdi.

Kara Ahmet, cihan pehlivanlığı müsabakasına iştirak ettiği zaman frengili olarak bu güreşlere girmiştir. Yalnız şurası şayanı dikkat ki, Ahmet Parise çok zebun ve zayıf bir halde gittiği halde bir ay içinde derhal okkasını bulmuş ve tartılmaz bir hale gelmişti. Vücudu çok kavi olduğundan her halde hastalığına mukavemet ediyordu .

Ahmet, bu haliyle en müthiş hasımlarını yenerek cihan pehlivanlığını almıştır. Ve, memleketine dönerken de Paristen bir kızla beraber gelmişti. Fransız olan bu kız Pariste Ahmede meftun olmuştu. Ve peşini bırakmıyarak Türkiyeye kadar gelmişti.

Kara Ahmet, bu Fransız sevgilisi ile ölünceye kadar yaşadı. Ve kadın ondan ayrılmadı. Ahmet, ansızın ölmüştü. Ve Çemberlitaşta Murtazanın pehlivan kahvesinde kalb sektesinden gitmiştir. Frengi paralizesi kalbine vurarak onu ebediyete sürüklemiştir. Ahmet, kırk yaşlarında iken vefat etti. Daha genç ve çetin idi.

İnşaallah bir gün gelir de Kara Ahmedi yazdığım zaman onun meraklı maceralarından ve güreşlerinden bahsederim. Şimdilik bu kadar kâfi.. Gelelim, Hergelecinin Avrupaya döndükten sonra olan güreşlerine .... Hergelecinin Avrupadan döndükten sonra ilk güreşini Selânikte yaptı. Bir çok kereler yazdığım veçhile Selânik güreşleri Kırkpınar kadar ehemmiyetli olurdu. Her sene Selânikte büyük panayır kurulur ve beyler, paşalar on binlerce halk Selâniğe toplanırdı. Ve, bütün pehlivanlarda Selâniğe güreş için gelirlerdi.

İşte Hergeleci de Selânik güreşine gelmişti. Yanında çırağı Kara Ahmet vardı. Zaten Hergeleci, daima çırağı Kara Ahmetle beraber gezerdi. Kara Ahmet deyip geçmemeli.. Kara Ahmedin Adalı ile, Rüstem ile, Çakırla, Deli Muradla, Büyük Yaşarla ilh.. güreşleri vardır. Çok cesur, inatçı bir pehlivandı. Bu sebeple, Hergeleci, çırağını baş pehlivanlar sırasına girdikten sonra yanında tagırdı .

Koca Yusuf, vefat ettikten sonra başpehlivanlar arasında hızlanmalar oldu. Ortalığı boş bulanlar Türkiye başpehlivanlığını tam mânasiyle üzerine almak hırsına düştü. Hemen hepsi Hergeleciyi ortadan çıkarmağa çalışıyordu.

Selâniğe, Katrancı da gelmişti. Koca Muradlar, Adalılar hemen hepsi orada idiler. Hep pehlivanlar Hergelecinin gelmesini gözleyorlardı Güreşten bir gün evvel Hergeleci çırağiyle çıka geldi Ve, Beyazkulede bir hana indi. Hergelecinin geldiğini duyan beyler, ve ağalar sevindiler. Çünkü güreşler heyecanlı olacaktı.

Katrancı, Hergeleciye nazaran beş altı yaş büyük olmakformunda bir pehlivandı. Hergelecinin de iyi sıraları idi. İdmanı üzerinde olgunlaşmış büsbütün ustalaşmış ve kurtlaşmış idi.

Katrancı, Hergeleci ile güreşini ayırt etmek hevesinde olduğundan hasmının gelmesinden memnun oldu. Etrafındakilere şöyle diyordu:

— Hergelecinin geldiğine sevindim. İdmanım da yerinde, onunla iyi bir güreş atarız.

Katrancı, kendisinden emin idi. Ve, kimsenin yenip ortadan çıkaramadığı Hergeleciyi kendisinin çıkaracağına emindi.

Kara Ahmet, Katrancının Selânikte olduğunu haber alınca ustasına:

— Usta! Katrancı burada..

— İyi ya.. Kuzumuzu paylaşırız...

— Usta! Bırak bana evvelâ ben güreşeyim..

— Olmaz,...

— Neden? Yenemez beni o!.

— Bunun için değil...

— Ya ne için?

— Herkes Hergeleci korktu. Evvelâ çırağını ileri sürdü derler.

— O da doğru ya usta!.

— Doğru ya... Bunları düşünmek lâzım...

— Usta! Koca Yusuf onu yenmiş..

— Evet, Hacı Hüseyin bağında Hem de Aliçonun önünde..

— Kırk beş dakika da sarma ile yenmiş. .

— Öyle...

— Usta! Allah rahmet eylesin Koca Yusuf, pehlivandı değil mi?

— Muhakkak.. Tam pehlivandı..

— Keşke rahmetli ile bir kere tutuşmuş olaydım..

— Allah rahmet eylesin.. Çok kavi bir adamdı.. Demir gibi idi.

— Usta! Adalı mı, yoksa Koca Yusuf mu daha pehlivandı.

— Her ikisi de çetin ve kuvvetli pehlivandı.. Fakat Yusuf, Adalıya nazaran daha pehlivandı.

— Sana hangisi daha ağır basıyordu:

— Her ikisi de.. Fakat Adalının iki dirhemlik yerini bulmak benim için kolay oluyordu. Lâkin Yusufun boş tarafı yoktu.

— ...

— Sonra, Adalının belden aşağısı yukarısına nazaran dardır. Ben, bunu bildiğim için onu hep aşağılarından yenerim. Fakat Yusufun aşağıları da yukarısı da hep bir ayarda idi. Boş tarafı yoktu.

— Usta! Benim de aşağılarım Adalı gibi.. .

— Öyle...

— .....

— Yaradılış bu... Bak, ben hepinizden okkasız olduğum halde aşağılarım da, yukarım da aynıdır. Ve, kemiklidir .

— Katrancının da aşağıları yukarları bir..

— Öyle.. Ve, Katrancı hepsinden pehlivandır. Ve korkuludur. Kim yenmiş onu.. Katrancıyı meydandan çıkarmak kolay değildir.

— Ne olacak, güresiniz dersin usta?..

— Oyasını Allah bilir.. Fakat müthiş bir boğuşma yapacağız..

— Öyle olacak... Ben de Adalıyı tutarım.

— Tut!... Hem de sıkı tut!.!

— Usta Katrancıyı nereden bozabileceğine kanisin?.

— Bu gibi sallı herifleri alttan bozmak daha kolaydır.. Her halde alttan olacak.. Ben onun güreşini görmedim Fakat anlattıklarına nazaran altcılığı zayıf imiş.. Yusufda sarmadan yenildiğine nazaran öyle olduğu anlaşılıyor.

— ....

— Sen Adalı ile tutarsan dikkat et!.. Kendini ezdirme ...

— Usta, ben, artık onu meydandan çıkarmağa bakacağım.

— Aferin Ahmet sana.

Dedi.. Hergeleci, Kara Ahmedi severdi. Fakat Kara Ahmedin belden aşağısı, bilhassa kalçaları dardı.. Tıpkı Adalı Halil gibi.. Bu sebeple yağ güreşinde diğer rakiplerine nazaran yarımşar gömlek, birer gömlek aşağı idiler.

Bizim alaturka pehlivanlarında, bir pehlivanla diğer bir pehlivan arasında mukayese yapıldığı zaman gömlek ayarı ortaya konur.. Onlar, birbirlerine şöyle derler:

— Kara Ahmet, Kurtdereli - den bir gömlek aşağıdır.

— Hergeleci, Adalı Halilden yarım gömlek yukarıdır.

Gömlek, pehlivanların evvelce giydiği hilâlî dedikleri uzun beyaz renkte el tezgâhında dokunan yerli bezidir. Pehlivanların hemen hepsinin diz kapaklarına kadar uzun böyle gömlekleri vardı. Bu gömleği tenlerine giyerlerdi.

(Arkası var)

7 İLKKÂNUN 1941 ÇEKİLİŞİNDE

86.249 bilete 720.000 lira ikramiye verilecek

Tam bilet 3. yarım bilet 1,5 lira

BULMACA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

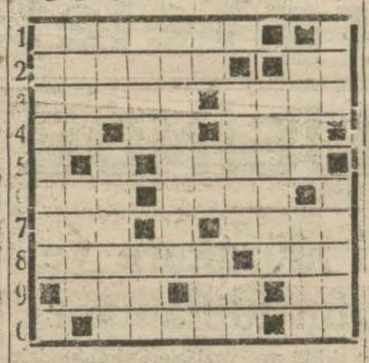

SOLDAN SAĞA:

1 — Boğazın Anadolu kıyısında suyu ve korusu ile meşhur bir semti. 2 — Güneş (Farsca), Ermenilerin çok kullandıkları bir nida. 3 — Aksaray tarafında bostanlarile meşhur bir semt, çifte doğan. 4 — Sonuna bir (Na) gelirse kandırmak olur, alaturka bir saz, ışık. 5 — Meziyet. 6 — Garaz, Rusya içinde bir deniz. 7 — Bizi doğuran, bir kaza merkezi. 8 — Meşhur bir İskandinavyalı seyyah, gizli kalması lâzım gelen şey. 9 — Lezzet, en lâzım bir uzvumuz, başına bir (A) gelirse bal yapan hayvan olur. 10 — Zamir müfredi gaip üçüncü şahıs, beygirin tuvaleti, beyaz

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — Çalışan adam, zamir müfredi gaip üçüncü şahıs. 2 — Küçük, kötü huy. 3 — On tane yüz, an'aneler. 4 — Zafer (Türkçe), Londranın merkezi. 5 — Safasile meşhur bir semt (Şişliden gidilir). 6 — Başına bir (A) gelirse İsviçrenin meşhur dağları olur, çok değil, yeni (Rumca). 7 — Nisfet sahibi. 8 — Küçük toparlak hamurdan yapılır meşhur bir pilâv. 9 — İcar, ateş yakmaya mahsus yağlı odun parçaları. 10 — Hem suda hem karada gezen tavuk cinsi bir hayvan, hocalar başlarına dolarlardı.

(Dünkü bulmacanın halli)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

1	A	C	I	B	A	D	E	M	■	A
2	M	U	S	E	V	İ	■	E	N	■
3	İ	M	A	N	■	N	A	S	İ	R
4	R	A	B	■	H	A	M	İ	L	E
5	A	■	E	K	■	R	E	N	■	K
6	L	Ü	T	E	R	■	L	A	■	L
7	■	S	■	■	A	K	E	L	■	A
8	A	T	M	A	K	■	■	I	■	M
9	N	A	İ	L	■	Y	E	■	İ	■
0	A	T	M	A	C	A	K	U	Ş	U

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram Kısmında
Bu akşam saat 20.30 da
MÜTHİŞ AİLE

RADYO PROGRAMI

2 1ci Kânun 1941

7.30	Program	19.00	Fasıl heyeti
7.33	Hafif program	19.30	Ajans haberleri
7.45	Ajans haberleri	19.45	Konuşma
8.00	Senfonik parçalar	19.55	Fasıl heyeti
8.15	Evin saati	20.15	Radyo gazetesi
8.30	Senfonik parçalar	20.45	Mozarttan Lied ve Aryaları
12.30	Program	21.00	Ziraat takvimi
12.33	Türkçe plâklar	21.10	Oda musikisi
12.45	Ajans haberleri	21.30	Konuşma
13.00	Türkçe plâklar	21.45	Klâsik Türk müziği
13.30	Karışık program	22.30	Ajans haberleri
18.00	Program	22.45	Dans müziği
18.03	Radyo salon orkestrası	22.55	Yarınki program

"Yeni Sabahın,, ilân fiyatları

	Kr.
Başlık maktu olarak	750
Birinci sayfada santimi	500
İkinci " "	350
Üçüncü " "	300
Dördüncü " "	100

Tüberküloz Cemiyeti

Aylık içtima

Tüberküloz cemiyeti bu senenin ilk toplantısını 3 Birincikânun çarşamba günü akşamı saat 6 da Cağaloğlunda Etibba odasında yapılacaktır.

AKBA Kitabevi

Bankalar Caddesi
ANKARA

Her dilden kitap, mecmua, gazete ve kırtasiye satış yeri. Her ilsanda kitap siparişi ve abone kabul edilir. Şubesi yoktur.
Telefon: 3377

Yeni eserler

Perde ve Sahne

Bu resimli sinema ve tiyatro mecmuasının Birincikânun sayısı çok zengin resim ve yazılarla çıkmıştır. Tavsiye ederiz.

Acılar

İbrahim Alâaddin Gövsanın nazım ve nesirden mürekkep hem içli hem bir çiçek demeti kadar zarif bu eseri Yedigün müessesesi tarafından gerçekten nefis bir şekilde neşredilmiştir. Her münevverin kütüphanesinde bir yer bulması lâzımgelen bu güzel kitabı okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

ZAYİ

Eminönü Malmüdürlüğünden 8825 numaralı cüzdanla almakta olduğum maaşıma ait tatbik mührümü zayi ettim. Yenisini yaptırdığımdan eskisinin hükmü yoktur.

Emekli Kolağası İbrahim oğlu Hasan karısı Şefika Aran

Hallaç Altı Pamuğu Müzayedesi

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarları

Müessesesi Müdürlüğünden:

Bakırköy fabrikasında mevcut takriben 13.50 ton kadar hallaç altı pamuğu 15/12/1941 tarihinde saat 14 te müessese merkezinde müzayede ile satılacaktır.

Nümune ve şartnamesi her gün saat 13 ten sonra Katırcıoğlu hanında beşinci katta Müessesenin Pamuklu Servisinde görülebilir.

Sandık İmaliyesi Eksiltmesi

Türkiye Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

1 — En az 2500 ve en çok 7500 adet olmak üzere maden suyu şişelerine mahsus yaptırılacak sandıkların yalnız imaliyesi 8/12/1941 pazartesi günü saat on dörtte açık eksiltme ile ihale olunacaktır.

2 — Eksiltmeye iştirâk için (300) lira teminat mektubu verilecektir.

3 — İsteklilerin şartname için Yeni Postahane karşısında Mimar Vedat caddesinde (Kızılay) hanında Kızılay deposu Direktörlüğüne müracaatları ilân olunur.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası. Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve Ticarî her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve mahbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır

4	aded	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	aded	50	Liralık	5.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»	4.800	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	20	»	3.200	»
40	»	100	»	4.000	»						

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

Emlâk ve Eytam Bankasından:

11/12/941 tarihinde kapalı zarfla ihalesi ilân edilen Beyoğlunda Bezazit, Müeyyetzade mahallesi Kemeraltı sokağında eski 58,80 yeni 84,86 numaralı 466,93 metre murabbaı değirmen ve hane tamamının «hâlen Madenî eşya fabrikası binasına» ait ihalenin 25/12/941 perşembe günü saat 14 dörde tehir edilmiş bulunduğu ilân olunur. (909/1) (10525)

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (12.000) on iki bin lira olan 300 adet küçük ustu takımı 16/1/1942 Cuma günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (900.00) dokuz yüz liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (10492)

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER:

2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ

1	adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3	»	1000	»	= 3000.—	»
2	»	750	»	= 1500.—	»
3	»	500	»	= 1500.—	»
10	»	250	»	= 2500.—	»
40	»	100	»	= 4000.—	»
50	»	50	»	= 2500.—	»
200	»	25	»	= 5000.—	»
200	»	10	»	= 2000.—	»

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)